

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
nová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adtnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hir-
detések és ezeknek díjai,
valamint a felszólantások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó
hivatalhoz küldendők. Nyilttér száma 1 korona.

Az én házam az én váram.

Abony, 1909. márc. 16.

Furcsán hangzik, de tény, hogy még a hu-
szadik században is magyarázni kell, hogy mi
egy embernek a családi tűzhelye; mi egy szabad
polgárnak a magánlakása és főképen, hogy mi
egy családnak az ő köre és hogy mi az a
„magánlakás.”

Az a körülmény pedig éppen furcsa, hogy
ezeket nem „téli nyáron pusztán lakó”, s „ce-
serey mellett gombamódra felnőtt” embereknek kell
magyarázni, hanem olyanoknak, akiknek feltétlenül
tudniok kell annyit, hogy ha valaki nem éppen a
kaszakapa után él, hanem esze és szellemi mun-
kájából, hogy azokkal miként kell érintkezniök.

Eddig megövtá a gondviselés közéletünket
olyan elemektől, akik összes közéleti tevékenység-
üket csupán abban akarják kimeríteni, — mert
egyébre képességük nincs, — hogy az intelligen-
sebb elemekkel kötözködnék, követelőznek s oly
dolgokat erőszakolnak, melyeknek joguk nincs,
s amelyeket semmiféle törvény, szabály, sem a
tisztesseges felfogás elő nem ír, arra nem kötelez;
amelyeknek követelése nem egyéb ostoba érvé-
nyesülésre való törekvésnél.

A legmiveletlenebb ember is tud már annyit,
hogy miként kell egy tisztességes házba, családi
körbe belépnie, annyit is tud már, sőt tudott is
mindég, hogy miként kell egy ur emberrel és
annak családtagjaival beszélnie, azt is tudja, hogy
ha ezek ellen vét, ha durva, sértő magatartást

tanusít, annak kibotózás a következménye, mint
a legegyszerűbb eszköz a magánlak megsértésének
megtorlására.

Mennyivel inkább kell ezt tudnia egy olyan
egyének, akinek már állásánál fogva is sokszor
akad dolga magánlakásokon és sokszor kell érint-
keznie intelligens emberekkel, legtöbbször pedig
köztisztviselőkkel?

Micsoda durva erkölcsi érzéke lehet annak,
micsoda primitív felfogással bírhat az, aki — mert
egy véletlen ötlet folytán — közéleti pozícióhoz
jut, jogot vindikál magának a legdurvább maga-
tartásra és legrágárabb kifejezésekre egy magán-
lakásban?

Az ilyesmiknek a tapasztalata készlet ben-
nünket arra, hogy némely egyéneknek leckét ad-
junk a tisztességes magatartásra, az emberekkel
való tisztességes érintkezésre és arra, hogy min-
denkinek az ő háza, az ő vára, családi köre
szentély, melynek megvédelmezésére minden esz-
köz jogosult, de legalkalmasabb a b o t.

„Március 15” megünneplése nálunk.

A fenséges nemzeti ideálokhoz méltóan, or-
szágszerte ünnepelt a magyar március 15-én. A
dicsékvés kizárásával állítják, hogy az ország-
szóló ünnepek között a mi hazafias felbuzdu-
lásunk sem kerülne utolsó helyre, ha értékelné
ünnepeinket a részlehatatlan kritikus. És az
igy van jól. Nem is lehet másként, ahol oly szá-
mos ébrentartója lakik a hazafiságnak és a hol a
48-as független elveknek oly sziklaszilárd meg-

győződésű vezetője tartja kezében a zászlót, mint
éppen Ft. L é v a y M i h a l y rendületlenül sze-
retett nagyrabecsülésünkre érdemes, országgyűlési
képviselőnk.

Feledhetetlen, kedves, varázslatos napunk
volt most is március 15. melynek igéző rózsapiros
hajnalán 48 ágyudörges juttatta eszünkbe az örök-
ké nevezetes 1848-iki „március 15” történelmi
eseményeit.

A templomokban.

A szép, verőfényes tavaszias nap csak foko-
zta a lelkesedést, amely betöltötte minden honfi és
houselány szívét. Nagy rajokban összeverődve igye-
kezett hazafias közönségünk mindhárom felekezet
templomába leesdeni a Mindenható kegyelmét edes
Hazánkra.

Reggel 8 órakor a rom. kath. templomban
volt ünnepi isteni tisztelet, melyet tiszt. Vályán
Lajos s. lelkész szolgált, Rithnovszky főkantor pe-
dig egy alkalmi hazafias éneket adott elő mely
érezéssel szép orgonakisérettel — Dél előtt 9 óra-
kor a ref. templomban gyülekezett a közönség,
ahol nt. Kiss Zsigmond lelkész szónokolt lelkesen,
meggyőzően. — 10 órakor az izraelita templom-
ban Dr. Blumgrund rabbi élénk, tartalmas szo-
noklata emelte a hazafias közönség lelkesedését.
Mindhárom templomban jelen volt Dr. Madarász
Adorján főszolgabíró pompás díszmagyarban es
tisztikara, az állami anyakönyvvezető, az előjáró-
ság Liptay György főbíró vezetése alatt, a pol-
gári és elemi iskolás növendékek tanáraik, tani-
tók felügyelete mellett, lapunk szerkesztősege, az
összes egyesületek zászlók alatt, a csendőrség,
rendőrség stb.

Isteni tiszteletek után a nagy számú közönség
az állami iskolába vonult, hogy részt vegyen a
a nagy nap egyik legkiemelkedőbb ünnepélyén,

TÁRGA.

Pesten.

Fényes paloták közt
Szép lassan sétálva
Csak elkivankoztam
Ki a pusztaságba
— El a pusztaságba.

Odakünn a pusztán . . . .
Csak oda kivágyom
Szelid természetben
Ott az én világom
— Imádott világom.

Kifent urfiak közt
Keresni barátot.
Soha életemben
A lelkem nem vágyott,
— A szívem nem vágyott.

Hiszen az életben
Oly keveset látok,
Mint a fehér hollót,
Igazi barátot,
— Lelkestől barátot.

Ti csak szeretettek
Városban sétálni
Nekem gyönyörűség
A szabadban jární
— Akácfaik közt jární.

Ti csak megmentek el
Keresni barátot,

Én megvárom, amíg
Csak egyet talállok.
— Igazit talállok.

Szilma.

Máramarosi költők verseiből.

Álmaimban . . .

Álmaimban messze járok,
Él-el szállok hozzád . . .
Csak az álom nyújt nekem már
Nyiladozó rózsát.

Ott pihenek két karodban,
Kebeledre zárva . . .
Fájó szívnek be gyönyörű, —
Be hazug az álma!

Ha nem volna . . .

Ha nem volna semmi bánat,
Semmi könny a szerelemben:
Találnék-o annyi üdvöt
Akkor is ez érzelemben?

Sejthetném-e olyan szépnek
Akkor is a boldogságot?
Annyi szépség környezné-e
Harmat nélkül a virágot?

Krúzselyi Erzsike.

Bálban.

I.
A keringőnél elmélázom, —

Abrándba ringat dallama.
Egy kedves, ismerős hang mintha
Emlut időkről szólana.

E szelid nézés bár a régi —
Szívem most láztól nem remeg;
Csak pletykáztatunk óraszámra,
Mint más halandó emberek.

II.

Az ismerős, kedves mamák közt
Sok apró kérdés ostromol —
S míg egyen-máson eltűnök,
Ajkamon folyvast bók, mosoly.

S ahogy előttünk ifju párok
Édes gyönyörrel lejtének,
Néhány búbajos, régi emlék
Jól beragyogja lelkemet.

De úgy vagyok, mint aki régen
Nem látott tájékon megyen:
Itt is, ott is egy ismerős ház,
De lakójuk már idegen.

III.

Kápráztat, bánt a csillár fénye,
Menjünk csak baza angyalom.
Ényhe álomnak vankosára
Kell fáradt fomet hajtanom.

Álmodjam boldog ifjuságról,
Midőn a leg meg oly meleg,
S kedves szemek édes gyönyörrel,
Szeliden rám tekintenek.

Szabó Sándor.)

) Máramaros-vármegye alispánja, a „Petőfi Társa-
ság” elnöke.

melyen Kiss Gábor tanár tartott hazafias eszmék-től duzadó beszédet, szavalt több iskolai növen-dék és szép hazafias dalok adattak elő Homoky István igazgató vezetésével, aki lelkes sza-vakkal köszönte meg a nagyszámu ünnepelő kö-zönség megjelenését.

Az elemi iskolákban is tartatott kisebb ün-nepély, ahol a tanítók, a gyermekek felfogási ké-pességéhez mérten magyarázták a nap jelen-tőségét.

A Kossuth-téren.

Már a korai délutáni órákban megszállta a közönség a piacteret. Lakosságunk apraja, nagyja sietett a városháza elé, hogy lásson, halljon, buz-duljon. A 3 ágyú jelzés után fegyelmezett sorok-ban vonultak fel egyesüleink, a Kossuth-térre; egy része Liphay főbíró vezetésével küldöttség gyanánt szeretett országgyűlési képviselőkhöz ment hogy az ünnepi beszéd megtartása céljából felkérje, — Liphay főbíró tájékoztató megnyitó beszéde után Ft. Lévy Mihály nagyérdemű or-szágyűlési képviselőnk, ünnepi szónok költőies bevezetéssel kezdte meg magasau szárnyaló szó-noklatát, amelyben egyes szemelvényekkel festet-te meg szín gazdag képét a „március 15” törté-netének; előadta azokat a főbb vívmányokat, a-melyeket azóta élvez a magyar nemzet.

A mindenki által megértett, nagy hatá-sú szónoklatot szünni alig akaró éljenzéssel hálalkodott a fellelkesített hazafias közönség.

Második nevezetes momentumuma volt az ün-nepségnek Kiss Gábor polg. isk. tanár hazafias tüztől áthatott szavalata, amely sűrű tetszésnyí-vánitást váltott ki. Hasonló elismerésben részesült az iparos dalárda önzetlen közre működéséért, a-mely Busztin Dezső karmester ügyes vezetése mel-lett több igen jól sikerült hazafias dallal emelte az ünnepség magasztosságát.

Az ünnepély Liphay főbíró záró szavaival ért véget. A buzgó, korrekt eljárású főbíró tün-teleg éljenzéssel honorálta a közönség.

Az egyletekben.

Este az összes egyletek megünnepelték a nagy nap leáldozását közvacsorákkal és tánc-csal.

A polgári körben a hagyományos ezüst ser-leget, a gyöngékedő Kássa Sándor elnök helyett Dobozy Kálmán igazgató emelte a nap jelentősé-gére. Ezután Ft. Lévy Mihály orsz. képviselőnk emelkedett szólásra, s egy óras remek beszédben vázolta a nap jelentőségét és annak ünneplését, a beszéd nagyobb része azonban az aktuális poli-tikai viszonyainkat, az országgyűlés működését és a saját ténykedését ölelte föl, melyeknek végez-tével lelkesen buzdította a hallgatóságot a függet-

lenségi eszmék iránti hűségre és Kossuth Ferenc és társai, politikai és kormány vezérek iránti bi-zalomra.

A lelkes éljenzések elsöndesedésével ut. Kiss Zsigmond tartott nagybbszabású beszédet, melyben várakozó álláspontra helyezkedett a mos-tani politikai viszonyok iránt.

Végül Temesközy Górzson szerkesztő reflek-tálva szeretett orsz. gyűl. képviselőnk nagyarányú fejtegetéseire, úgy a képviselő személye, mint pártállására és törvényhozói működésére, valamint a kerület érdekeinek előmozdítására irányuló te-vekenységére való tekintetből bizalmat indítvá-nyozott, kérve a jelenlevőknek ehhez való hozzá-járulását. — A bizalmi nyilatkozat percekig tartó lelkes éljenzések között egyhangulag elfogadtatott, mit az ünnepelt képviselő hálásan vett tudomásul, erőt merítve abból a további munkálkodásra.

Ezután nagy kísérettel a többi egyleteket lá-togatta meg; így a rkath. olvasókört, a népkört, az ipartestületet, a munkásképző egyesületet s végül a 48-as kört, hol hosszabban időzött, szép, tartalmas szónoklatokkal váltva ki mindenütt az ünneplők örömteljes fogadtatását és lelkesé-dését.

A tanácsnok úr!

Lapunk fenállása óta nem fordult még elő, hogy valamely esetet oly kemény elbi-rálás alá vonjunk, mint ezt most kénytele-nek vagyunk tenni egy magáról s a társa-dalmi érintkezés elemi követelményeiről meg-feledezett egyén cselekményéről.

Szenzáció hajhaszás, személyeskedés nem kenyerünk, attól mindég távol tartot-tuk magunkat és lapunkat, de ez az eset oly ríktó és páratlan, a tisztesség érzetet annyira felháborító, hogy annak megostoro-zása elől, a közszemélyi és magánélet biz-tonsága érdekében nem térhetünk ki, ezt tennünk publicistikai kötelességünk.

X. Y.-nak ügye akadt egyik hivatal-ban, vasárnap délután lévén, tudta, hogy ilyenkor oda bizony híjába megy.

— Nem oda Buda! gondolta Pataki János ujdonsült tanácsnok úr, az illető só-

gora, majd megmutatja ő, hogy lesz hiva-tal mindenkor, amikor ő akarja.

Beállított tehát egy tisztviselő lakására és roppant garral kérdést intéz a család nő tagjaikhoz, hogy hol van az illető tisztviselő?

Midőn tudomására hozzák, hogy nincs otthon s azt a kérdést intézik hozzá, hogy mi ügyben keresi, egy generális méltóságá-val oda dörög, hogy: ott várakozunk már többben is, el kell végezni a dolgunkat.

A megszeppent családtagok bátrak vol-tak kijelenteni, hogy: vasárnap délután nincs hivatal, az illető hivatalnokot híjába is ke-resik.

Nem kellett több a nagyhatalomnak; következett oly trágár és Istent sértő károm-kodás, amelyet még a „Korbács” néven is-mert zuglap sem reprodukálhat.

Midőn aztán ezért már rendre utasítta-tott, előszedte minden kaszárnyabeli durva-ságát és a legmosdatlanabb szitkozódások után, a család női tagjainak súlyos megsér-tésével, egy szerb trónörökshöz méltó otrom-ba fölénnyel kijelentette, hogy majd meg-mutatja ő, hogy lesz hivatal vasárnap dél-után is és — ez már aztán az utcan lett a nagyvilágba bele kiáltva, hogy: a kinek a kenyerét ő keresi, annak vasárnapjának nem szabad lenni.

Hát ha Pataki János mint privat egyén nem tudja, hogy milyen magaviseletet kell tanusítania egy magán lakáson, az az ő dolga, de az már közérdeket érint, ha a családi tüzhely szentségéről és sérthetellen-ségéről, egy tisztviselő reputációjáról; ha ma-gánlak sértéséről és becsületsértéséről s a hi-vatalos időkről, mint községi előjárónak nincs fogalma, mert akkor nincs fogalma annak következményeiről sem s akkor ma Péternek, holnap Pálnak a magánlakása és családja lesz kitéve efféle brutális támadá-sainak.

Ilyesmiktől akarjuk megkímélni a ma-gán lakásokat akkor, midőn ezt leleplezzük s erre a közfigyelmet felhívjuk. Tennünk kell ezt annál is inkább, mert némely em-bernek úgy látszik nagyon a fejébe száll e dicsőség attól a sok köztevékenykedésektől, melyeket társas egyleti, temetkezési egyleti, önszegélyző egyleti és — legutóbb már — előjárói minőségeiben kifejt.

Eme legutóbbi szerepléséért majd el-számol a büntető bíróság előtt, azután pe-dig a közigazgatási hatóság előtt.

Ama fenyegetésére pedig, hogy majd megmutatja ő, hogy a kinek a kenyerét ke-resi, annak vasárnap délután is a hivatalá-ban kell lennie, azt feleljük, hogy ezt nem fogja megmutatni senki, ha a mérgeztől a pöccéssig ér is a szája.

Sz.

Tisztelt Veverán úr!

Ne vegye rossz néven, hogy az „Abony” 1909. január 17.-én megjelent számában közzétett „V a l a s z”-ra csak most felelek.

Erekeztetnek látom ugyanis az időt arra, hogy ketelyeit megvitassuk, s tisztába jöjjünk az-zal, hogy „A szülő és az iskola” című fejezettel miben nem ért egyet.

Abonyi Lajos ifjúkori arcképe.

Jókai Mórtól.

A „Vasárnapi Ujság” 1909. március 7-i számából.

Jókai ifjúkorának abból a szakából mutatunk most be olvasóinknak egy igen becses, érdekes emléket, mikor még festőnek készült. Egy arckép ez, mely a még alig tíz éves A b o n y i L a j o s t (valódi nevén zsarolyáni Márton Ferenc) ábrázolja olajfestésben 1843.-ból.

A b o n y i L a j o s szüleinek egyetlen gyer-meke volt. Nevelésére különös gondot fordítottak. A pestvármegyei Abonyból, hol született, nagy-n nagy korán beadták a híres kecskeméti ref. kol-légiumba, úgy, hogy még alig tíz éves, mikor már a III-ik latin osztályt járja. Egyelőre csak a négy a l s ó osztályt végzi itt, de még derecsdó fejfel is boldogan gondol vissza a kecskeméti évekre. Itt ismerkedett meg J ó k a i v a l, ki Papáról 1843.-ban Kecskemétre ment jogi tanulmányainak folytatására, majd Jókai révén Petőfivel is.

A b o n y i L a j o s, mint kis diák, „a jó Buriáné néni” szüretjén látja először a már deli ifjú J ó k a i t. Ettől fogva érte él-hal, még a főiskola senioránál is különb embernek tartja. Mindent megbámul, amit J ó k a i mond; min-dent, amit csinál.

Folyvást ott kotnyeleskedik a nagyok között. Ő is szaval s műkedvelőst játszik, mint J ó k a i, sőt fölcsap direktornak a gyerekek között.

— De amit én — írja egy kedves vissza-emlékezésében A b o n y i L a j o s — legfőké-pen megbámultam: ami az én figyelmemet leg-jobbban megragadta, azok ama gyönyörű rajzok, festmények voltak, melyeket nekem J ó k a i a Nap-utcán, a Gyenes-házban levő szobájában mu-togatott meg. Az esetekre, a festékek feláakra nézve maradt a szavam. A rajzok végsőkére pé-

dig, amelyekben kecskeméti ismeretes bátyam-uram-ok, Jósika regényemek: Abafinak, utolsó Báthorynak alakjai pompáztak, kimeredt a szemem... És meglett a szívem egy irtóztató nagy, emésztő vágygal. Vajha én is tudnék valaha ily szép, ily gyönyörű képeket rajzolni.”

A kis A b o n y i -nak a mohó vágytól köny-be borult a szeme. J ó k a i elmosolyogta magát, megdicsérte óhajlásáért s megígérte, hogy meg fogja tanítani rajzolni. A b o n y i járt is ezután hozzá szorgalmasan, a viláért el nem mulasztva egyetlen órát sem s J ó k a i tanította — „pin-galmi”, amint ezt emlékeiben maga J ó k a i is feljegyezte.

„Az igaz, — írja A b o n y i L a j o s — hogy nem vittem sokkal messzebb a füleknél és orroknál s mentem el egészen az olajig. Másnak bizonyítással semmit, de nekem nagyon sok gyönyör-öséget okoztak ezek a gyermekkori karcolatások; boldogító kedvteléssel s nagy boldogsággal emlékszem azokra a régi-régi napokra, mert maradt az időből olyan szent emlékem, melyet nagy kincsért nem adnék oda. A saját, gyermekkori arcképem olajfestésben, amelyet nekem Jókai bácsi akkor emlékül festett.”

Ime ez az itt közölt (Lásd a „Vasárnapi Ujság” 1909. márc. 7. számát) szerény képecskének a története, mely alkotója és az ábrázolt révén méltán keltheti fel mindnyájunk érdeklő-dését.

A b o n y i L a j o s özvegye (özv. zsarolyáni Márton Ferencné, tasnádi Szűts Klára) ma is a legnagyobb kegyelettel, feltő gonddal őrizi abonyi kuriájában (Pestvármegye) ezt a becses, értékes emléket. Az ő szívessege tette lehetővé, hogy a „Vasárnapi Ujság” olvasóival megismer-tethetjük.

Varból Gyere János.

Ha azonban kételyei pusztán csak abból fakadnak „Ha én ezekre a téves nézetekre szakvéleményt nem nyilvánítanék, méltán kiérdemelném felettes tanügyi hatóságomtól és pályatársaimtól az elítélő bírálatot“ („Válasz“ utolsó előtti bekezdés vége) akkor kénytelen vagyok előre is kijelenteni, hogy legnagyobb sajnálatomra bár, de világra nem bocsátkozhatom, mert én nem fölösleges hatóságának véleményére vagyok kíváncsi, hanem pusztán és kizárólagosan csak az Önére.

Ugyanis ama bizonyos „téves nézetek“ valóban ellentétben vannak a jelenlegi népoktatási elvekkkel, de nem azért, mintha tévesek volnának, hanem azért, mert én tulajdonképpen nem a népoktatásról, hanem az egyéni nevelésről beszélek s így kénytelen vagyok föl hívni figyelmét arra a körülményre, hogy Ön engem alkalmasint teljesen félreért.

Ha pedig így lesz a dolog, akkor valóban tárgyalanná fog válni az egész polemia.

Különbömben majd meglátjuk, de fönntartom magamnak azt a jogot, hogy a vitát esetleg le-velben intézzük el, ha oly okadatok válnának szükségessé, mely a közönség körében csak félre-értéseket szülné.

Tisztelettel

Lucifer.

Válasz

„Levelek az Ismeretlenhez“ című cikksorozatot író urhoz.

Abony, 1909. március hó 18.

Hozzám intézett nyílt levelére vonatkozólag van szerencsém ezennel értesíteni, hogy folyó évi január hó 10-én Önhöz írott válaszómban foglalt azon ígéreteimnek, — mely szerint „A szülő és az iskola“ című fejezet néhány téves állítására szakvéleményt óhajtok nyilvánítani — lapunk következő számában teendek eleget, annyival is inkább, amennyiben — mint sorairól olvasom — Ön is sürgöti az ügy tisztázását.

Sürgelés nélkül is megírtam volna reflexzióimat, de be kellett várnom az Ön cikksorozatának befejezését és annak az alkalomnak, időnek bekövetkezését, amikor az aktuális közlemények megjelenése után — teret nyerhetek lapunkban, kilátásba helyezett cikkem közzétételére.

Írja, hogy Ön nem felettes hatóságomnak véleményére kíváncsi, hanem pusztán és kizárólagosan csak az enyémre. — Megengedjen kérem, tévedni tetszik. — Nem írtam én azt Önnek egy válaszómban sem, hogy helyettem fölösleges tanügyi hatóságommal, vagy kartársaimmal adatom meg a rektifikáló feleletet, szakvéleményt. — Az Ön által idézett sorokban elítélő bírálatról van szó s nem véleményről, amely elítélő bírálat engemet s nem Önt érintené, ha azonosítanám magamat — mint szakember (tanító), mint főmunkatárs s mint a lapok tanügyi rovat-vezetője — cikkében található s a gyakorlati pedagógiai törvényeivel összeütköző olvekkal. — Ez az értelme lapunk f. é. 17. számában megjeleni „Válasz“-ból vett idézetnek s nem más.

Tiszteletből tartozom annak kijelentésével, hogy felettes hatóságom a mi vitánkban való részesség tekintetében — teljesen indifferens. Azt azonban hangsúlyozom, hogy azt a véleményt, amit én nyilvánítani fogok, bármelyik tanító társam nyilvánítaná, ha Önnek szóban levő cikkét bírálat alá venné.

Azt sem fogadhatom el, hogy Ön nem a népoktatásról, hanem az egyéni nevelésről beszél. Ugyanis, amikor Ön iskolát, tanítót és gyermeket emleget, önkénytelenül észébe jut mindenkinek a „népoktatás“ fogalma. Az iskolai, illetve a népoktatásnál éppen úgy érvényesül, kell érvényesülnie az egyéni nevelésnek, az egyén kiképzésének, mint a házi nevelésnél, azzal a különbséggel, hogy az iskolában tömögés a tanítva-nevelés objektuma, a házi nevelésnél pedig e g y e d i (individuális).

Ezért oly nehéz, de nem lehetetlen, a tanító munkája. Hogy mikor volna könnyebb és alaposabb a tanító munkája, azokra a körülményekre helyes felfogással, még több jóakarattal mutatott reá Ön, cikksorozatának befejező közleményeiben.

Általánosságban el lehet mondani Önnek cikksorozatáról, hogy intenciója nemes, mert a kultúra előmozdítását célozza. Hibája a szakismeret hiánya és a túlhajtott idealizmus.

Ezek alapján én polemizálni nem kívánok Önnek. Polemiát nem írtam. Cikke szakvéleményt tartalmaz és én ennek ígéretéhez — és a lapnál

elfoglalt posztóimhoz híven, — sine ira et studio — eleget is fogok tenni.

Tisztelettel:

Veverán István.

MI UJSÁG?

— **Halálozás.** Fájdalmas gyászeset érte Kazinczi János községi állatorvosunkat edesatyjának f. hó 14-én 83 éves korában történt elhunytával. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. A gyászeset fölött élelünk részvétünket fejezzük ki.

— **Halálozás.** Gálík István vezsenyi főjegyző élte 48 ik évében szívzselhűdés következtében e hó 7-én hirtelen meghalt. Ádám Kálmán esperes, egyházkerületi főjegyző vejét gyászolja az elhunytban.

— **Köszönetnyilvánítás.** Édes atyám elhunytá alkalmából családja és irántam kifejezett részvétért s a boldogultnak végüliszessegen megnyilvánult kegyes és megtisztelő jónkaratukért barátainak és ismerőseinknek a család nevében ez uton fejezem ki hálámat és köszönetemet.

Abony, 1909. márc. 16. Kazinczi János községi állatorvos.

— **Kossuth szoborra.** Feké Mihály, a Kossuth-szobor bizottság ellenőre által felbontott perselyekből a következő összegek juttattak a Kossuth szoborra: Szikszay Pál perselyéből 58 fl. Ringelsen Ottóéból 1 kor. 25 fl. Batta Istvánéból 24 fl. Hoji Nándoréból 4 kor. 61 fl., összesen 6 kor. 68 fl. Legutóbbi kimutatásunk: 3640 kor. 69 fl., ehez a fenti 6 kor. 68 fl. Eddigi gyűjtés összege: 3647 kor. 37 fl. — Érdekes, hogy egyik perselyben egy „két pengő forint“-os Kossuth bankó találtatott, amit nem lehet másra, mint cinikus felfogására magyarázni az illetőtől, aki elég ostoba volt ezt a tréfát megengedni magának.

— **Helyre igazítás.** Mult számunkban közölt kimutatásban Mózes Imre gyűjtő ívén sajtó hiba folytán tévesen lett 48 kor. 30 fillér végösszeg kiütetve, mert az 90 kor. 50 fillér, mit ezennel helyre igazítottunk.

— **A szolnoki fahid sorsa.** Évek óta panaszkodtak a szolnokiak a tiszai fahid rozantsága miatt s folyton követelték az új vas hidat, amit kilátásba is helyeztek nekik; a sok panaszt végre megunta az — öreg Tisza, s a héten megindult zajlása elsöpörte az egész hidat mindenestől, csupán csak azt várta meg, hogy Baghy földbirtokosnak egy négyes fogata keresztül érjen a hidon. Így aztán hamarosan teljesül a szolnokiak kívánsága.

— **Az igazi tavasz.** Még néhány nap és a föld fölzsabadul a tél bilincsei alól. Vajha a beteg szervezet is megújódhatnék, miként a természet a tavasz által! Balga ember, ki ha beteg, lemond a megújulás, a gyógyulás reményéről. Ez elsősorban azokra vonatkozik, akik bármilyen idegbetegségben, vagy ezekből eredő bajokban szenvednek. A reménységnek, a bizalomnak és a gyógyulásnak biztos módját tárja fel a szenvedő emberek előtt az „Értekezés a Villamos Gyógyomlóról“ című rendkívül érdekes könyv, amelyet ingyen és bérmentve zart boltokban küld meg bárkinek az Elektro Vitalizer Or. i Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. felem 150. sz. ha lapunkra való hivatkozással azt egy elező-lapon kéri.

— **A ceglédi jbirósági palota** építkezése ügyében végre döntött a miniszter s az iratok minap érkeztek le a jbiróság vezetőjéhez. Most már tehát remélhetőleg rövidesen munkába kerül a ceglédi Kossuth teret díszítő új palota.

— **Edény készémből.** Penszilvániában njabban igen szép edényeket készítenek — készémből. Tányér, mosdótál, virágváza, kanesó fényes fekete szénből rendkívül jól fest. A különféle tárgyakat eszteregán készítenek és azután közönséges csiszológépen fényesre csiszolják. Az edény rendkívül olcsó és megvan az a nagy előnye, hogyha eltörök — el lehet tüzelni.

— **Az új magyar bortörvény.** Annak a könyvnek, melyet a Pátria nyomda r. t. adott ki ezen a címen és melyhez a szükséges jegyzeteket és magyarázatokat dr. Drucker Jenő a Bor Lapok f. szerkesztője írta, most jelent meg a második kiadása. Az a körülmény, hogy alig öt héttel az első kiadás után szükségessé vált egy második kiadást rendezni, legesattantóbb bizonyítéka annak, hogy ily könyvre nagy szükség volt. De azt is igazolja, hogy szőlőbirtokosaink teljes tudatában vannak annak, hogy az okos értekezéseknek az új bortörvény és a végrehajtási ren-

delet alapos ismerete elsőrendű előfeltétele. Nem is volna szabad ennek egy pincetulajdonos asztaláról, legyen az termelő, kereskedő vagy vendéglős, hiányoznia. Aki figyelemmel lapozgatja a törvényt és rendeleteket és behatóan olvasgatja a hozzáírt magyarázatokat, az nemcsak azt tanulja meg belőlük, mit nem szabad tennie, ha a törvényes határozatokkal összeütközésbe jönni nem akar, hanem azt is, hogy miképpen kezelje az ő borát, rendezze be pincegazdaságát, hogy az a modern igényeknek megfeleljen. A bővített és javított második kiadás ára 1 k. Kapható a Pátria r. t. könyvkiadóhivatalában (Budapest, IX. Üllői ut 25.) és minden könyvkereskedésben.

Angol-kör.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsióban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hús egőszsége és szilártsága lesz.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle eredeti védjegyet — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Az általános egészség a SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt rohamosan javul és az angol-körös gyermekek éppoly rózsás és viruló arcúvá válnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió

használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fl.

Kapható minden gyógyszertárban.

Olcsó pénz!

Igen előnyös feltételek mellett kieszközölünk törlesztéses jelzálogkölesönöket és pedig ketfele alakban: készpénzben és záloglevelekben kifizetve.

1. A készpénzben folyósított kölcsönök 4 3/4 % kamatozason alapulnak és ehhez számították a visszafizetési időhöz mérten a tőketörlesztésre kivetett hányad, mely a kamattal együtt fizetendő.

Ezen kölcsönöknél az az előny, hogy az összeget nem záloglevelekben, hanem levonás nélkül készpénzben fizetik ki.

2. A záloglevelekben folyósított kölcsönöknél a tőketörlesztés és kamat, tehát az annuitás együttevve p. u. 65 éves visszafizetésnél 497 % ot tesz ki.

Ez esetben ez idő szerint 100 helyett 95 öf fizetnek ki.

A kölcsönök leginkább földbirtokokra folyósítanak, de kivételes esetekben p. u. városokban, főútelekben álló téglából épült házakra is lehet törlesztéses kölcsönöket kieszközölni.

Parcellázás!

Keckemét határában 1400 hold homoki birtok igen előnyös feltételek mellett felosztás alá kerül. Tessék leírást és feltételeket kérni!

Ugy a kölcsönöket, mint a parcellázást illetőleg bővebb felvilágosítást nyújt:

„Gazdák Birtok és Termény közvetítő Irodája“

Cegléd, Pesti-ut 222. sz.

Vetni való zab és árpa van eladó

Kopeczki Lipótnál.

Eladás.

A vasút mellett a Keckei-uton levő Molnár-féle téglarégető, valamint a hozzátartozó 12 hold szántóföld — tiszta buzával bevetve — szabadkézből eladó. — Értekezni lehet Serényi Lajos tulajdonosnál, Munkácsi-utca 111. szám.

